

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2003
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2009
Avaldamismärge:	RT I 2002, 96, 565

Välja kuulutanud
Vabariigi President
25.11.2002 otsus nr 268

Kohaliku omavalitsuse üksuste liitude seadus

Vastu võetud 06.11.2002

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Seadus näeb ette maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste liidu ja üleriigilise kohaliku omavalitsuse üksuste liidu (edaspidi ühiselt *liit*) asutamise ja tegevuse erisused, võrreldes mittetulundusühingute seadusega (RT I 1996, 42, 811; 1998, 96, 1515; 1999, 10, 155; 23, 355; 67, 658; 2000, 55, 365; 88, 576; 2001, 56, 336; 93, 565; 2002, 53, 336).

(2) Liit on mittetulundusühing, mille suhtes kohaldatakse mittetulundusühingute seadust, arvestades käesolevas seaduses ettenähtud erisusi.

§ 2. Maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste liit

(1) Maakonna kohaliku omavalitsuse üksused võivad moodustada maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste liidu (edaspidi *maakondlik liit*).

(2) Maakondliku liidu eesmärgiks on maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste ühistegevuse kaudu maakonna tasakaalustatud ja jätkusuutlikule arengule kaasaaitamine, maakonna kultuuritraditsioonide säilitamine ja edendamine, maakonna ja oma liikmete esindamine ja liikmete ühiste huvide kaitsmine, samuti maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste koostöö edendamine ja liikmetele seadusega ettenähtud ülesannete paremaks täitmiseks võimaluste loomine.

(3) Maakondliku liidu nimi peab viitama maakonnale, mille kohaliku omavalitsuse üksused sellesse liitu kuuluvad, ning sisaldama eestikeelset täiendit «omavalitsusüksuste liit» või «omavalitsuste liit». Kohaliku omavalitsuse üksuste ühendus, mis ei ole käesoleva seaduse nõuete kohane, ei või oma nimes kasutada täiendit «omavalitsusüksuste liit» või «omavalitsuste liit».

§ 3. Üleriigiline kohaliku omavalitsuse üksuste liit

(1) Kohaliku omavalitsuse üksused võivad moodustada üleriigilise kohaliku omavalitsuse üksuste liidu (edaspidi *üleriigiline liit*).

(2) Üleriigilise liidu eesmärgiks on kohaliku omavalitsuse üksuste ühistegevuse kaudu kohaliku omavalitsuse üldisele arengule kaasaaitamine, oma liikmete esindamine ja nende ühiste huvide kaitsmine, samuti liikmete koostöö edendamine ja liikmetele seadusega ettenähtud ülesannete paremaks täitmiseks võimaluste loomine.

(3) Üleriigilise liidu nimi peab viitama selle liidu üleriigilisele ulatusele ning asjaolule, et tegemist on kohaliku omavalitsuse üksuste liiduga.

2. peatükk

LIIDU ASUTAMISE JA LIIDU TEGEVUSE ERISUSED

§ 4. Asutamine

- (1) Maakondliku liidu võivad ühiselt asutada üle poole maakonna kohaliku omavalitsuse üksustest.
- (2) Üleriigilise liidu võivad ühiselt asutada üle poole Eesti kohaliku omavalitsuse üksustest või kohaliku omavalitsuse üksused, kelle elanike arv kokku moodustab rahvastikuregistri andmete alusel üle poole Eesti elanike arvust.
- (3) Kohaliku omavalitsuse üksus võib samal ajal kuuluda ühte maakondlikku liitu ja ühte üleriigilisse liitu.

§ 5. Põhikirj

- (1) Liidu põhikirjas esitatakse järgmised andmed:
  - 1) liidu nimi ja asukoht;
  - 2) liikmete vastuvõtmise ja liikmete liidust väljaastumise või -arvamise kord;
  - 3) liidu ülesanded;
  - 4) liidu organid;
  - 5) üldkoosolekul ja teistes organites liikmete esindatuse määramise alused;
  - 6) liidu organitesse esindajate määramise ja nende vahetamise kord;
  - 7) liidu organite volitused ja esindamise kord;
  - 8) liikmemaksude kehtestamise põhimõtted ja liidu liikmete osalus liidu vara soetamisel ja kasutamisel ning liidu ülesannete täitmisel;
  - 9) liikmete õigused ja kohustused;
  - 10) põhikirja muutmise kord;
  - 11) liidu tegevuse tulemus- ja finantskontroll ning avastatud puudustele reageerimise võimalused ja kord;
  - 12) liidu lõpetamise alused ja kord;
  - 13) vara jaotus liidu lõpetamise korral.
- (2) Kui liidu põhikirjas on ette nähtud liidu organites liikmete esindatuse määramisel või muudel juhtudel liidu liikmeteks olevate kohaliku omavalitsuse üksuste elanike arvu proportsiooni arvestamine, lähtutakse kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arvust rahvastikuregistri andmete alusel viimase kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste aasta 1. juuni seisuga.

§ 6. Liikmed

- (1) Liit ei või keelduda maakondliku või üleriigilise liidu liikmele esitatavatele nõuetele vastava kohaliku omavalitsuse üksuse vastuvõtmisest liidu liikmeks.
- (2) Kui liidu liikmete arv langeb alla käesoleva seaduse §-s 4 ettenähtud suuruse ning liikmete arvu ei suudeta kuue kuu jooksul suurendada §-s 4 ettenähtud suuruseni, muudetakse liit põhikirja muutmiselega muud liiki kohaliku omavalitsuse üksuste ühenduseks või lõpetatakse liidu tegevus.
- (3) Haldusterritoriaalse korralduse muutmisel läheb liidu liikme staatus üle uuele kohaliku omavalitsuse üksusele, kui kõik endised kohaliku omavalitsuse üksused olid liidu liikmed.
- (4) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusel tekkinud kohaliku omavalitsuse üksuse esindatuse proportsioon liidu organites määratakse uue kohaliku omavalitsuse üksuse tunnustest lähtudes.
- (5) Liikmestaatuse ülemineku üksikasjalik kord nähakse ette põhikirjas.
- (6) Kui kõik endised kohaliku omavalitsuse üksused ei olnud sama liidu liikmed, lõpeb nende liikmestaatus haldusterritoriaalse korralduse muutmisel.
- (7) Liidu mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kandmise avaldusele lisatakse liidu liikmete nimekiri. Liikme liitu vastuvõtmisel, liidust väljaastumisel, väljaarvamisel või liikmestaatuse üleminekul esitab liit mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri pidajale viivitamata sellekohase teate.

§ 7. Üldkoosolek

- (1) Üldkoosolekul võivad oma esindaja kaudu osaleda kõik liidu liikmed. Liidu põhikirjas ettenähtud juhtudel võib liikmel olla mitu esindajat.
- (2) Liige nimetab oma esindaja liidu üldkoosolekule kohaliku omavalitsuse volikogu volituste tähtjaks. Igale esindajale määratakse asendaja. Esindaja ja tema asendaja nimetatakse kohaliku omavalitsuse volikogu või valitsuse liikmete hulgast. Volikogu võib esindaja või tema asendaja, sõltumata põhjusest, tagasi kutsuda ning nimetada uue esindaja või asendaja.

(3) Üldkoosoleku otsused võetakse vastu üldkoosolekul osalevate esindajate poolthääletamusega. Igal esindajal on üks hääl. Seaduses või põhikirjas võib mõne otsuse vastuvõtmiseks näha ette suurema hääletamuse nõude või näha ette, et otsus on vastu võetud, kui ükski esindaja ei ole selle vastu.

(4) Mittetulundusühingute seaduses nimetatud liikmete hääletamust käsitatakse liitude puhul käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud poolthääletamuseksena.

3. peatükk

LIIDU ÜLESANDED JA LIIDU RAHASTAMINE

§ 8. Liidu esindusülesanded

(1) Liit esindab liitu kuuluvaid kohaliku omavalitsuse üksusi kui tervikut suhetes riigorganite, teiste isikute ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

(2) Maakondlik liit esindab maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste ühishuve suhetes riigorganite, teiste isikute ning rahvusvaheliste organisatsioonidega.

(3) Liidul on õigus oma liikmete ühiste huvide kaitsmiseks pöörduda kaebusega halduskohtusse.

§ 9. Liidu täidetavad kohaliku omavalitsuse ülesanded

(1) Liit täidab kohaliku omavalitsuse ülesandeid, mille liidu kaudu ühiselt täitmise on otsustanud üldkoosolek. Üldkoosolek võib otsustada ülesande täitmiseks võtmise teiselt liidult lepingu alusel.

(2) Kohaliku omavalitsuse ülesandeid täidab liit nende kohaliku omavalitsuse üksuste eest, kelle volikogu on otsustanud ülesande liidu kaudu ühise täitmise.

(3) Avaliku võimu volituse rakendamist eeldava ülesande võib liidule täitmiseks anda ainult seaduses sisalduva sellekohase volituse olemasolu korral.

(4) Seadusega või selle alusel kohalikule omavalitsusele pandud ülesande võib liidule täitmiseks anda ainult seaduses sisalduva sellekohase volituse olemasolu korral.

§ 10. Liidu täidetavad riiklikud ülesanded

(1) Liit täidab ülesandeid, mis on talle pandud seadusega või seaduse alusel.

(2) Liit võib sõlmida valitsusasutusega lepingu, mille alusel ta võtab täita riikliku ülesande.

(3) Riikliku ülesande võtab liit täita juhul, kui ükski liitu kuuluv kohaliku omavalitsuse üksus ei ole selle vastu.

(4) Seadusega või seaduse alusel liidule pandud ülesande täitmisega seotud kulud kaetakse riigieelarvest.

§ 11. Liidu rahastamine

Liidu ülesannete täitmist rahastatakse:

- 1) liikmemaksudest;
- 2) toetustest ja annetustest;
- 3) liidu põhikirjalisest tegevusest saadavast tulust;
- 4) seaduses või seaduse alusel ettenähtud juhtudel riigieelarvelistest eraldistest.

4. peatükk

LÕPPSÄTTED

§ 12. Liidu ümberregistreerimine

(1) Eesti Vabariigi ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide registris (edaspidi *ettevõttere register*) registreeritud kohaliku omavalitsuse üksuste liidud kuuluvad ümberregistreerimisele mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris.

(2) Mittetulundusühingute seaduse nõuete kohane liidu ümberregistreerimise avaldus esitatakse mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri pidajale hiljemalt 2004. aasta 1. jaanuariks. Avaldusele lisatakse mittetulundusühingute seaduse § 93 lõikes 2 nõutud dokumendid ning liidu liikmete nimekiri.

(3) Kui ettevõtteregestris registreeritud liitu ei ole 2004. aasta 1. jaanuariks mittetulundusühinguna registrisse kantud või kui registrisse kandmise avaldust ei ole registripidajale selleks ajaks esitatud või kui avaldus on jäetud pärast seda kuupäeva rahuldamata, loetakse liit sundlõpetatuks ja likvideeritakse mittetulundusühingute seaduse §-s 95 ettenähtud korras. Liitude sundlõpetamise teadete avaldamine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded on riigilõivuvaba.

(4) Mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris registreeritud kohaliku omavalitsuse üksuste liit, kes vastab käesoleva seaduse §-s 4 esitatud nõuetele, viib hiljemalt 2004. aasta 1. jaanuariks oma põhikirja vastavusse käesoleva seadusega või lõpetab liidu nime kasutamise, vastasel juhul loetakse liit sundlõpetatuks ning likvideeritakse mittetulundusühingute seaduse §-s 95 ettenähtud korras.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 ettenähtud korras kuuluvad mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris ümberregistreerimisele ka ettevõtteregestris registreeritud kohaliku omavalitsuse üksuste liitude ühendused.

§ 13. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses (RT I 1993, 37, 558; 1999, 82, 755; 2000, 51, 322; 2001, 82, 489; 100, 642; 2002, 29, 174; 36, 220; 50, 313; 53, 336; 58, 362; 61, 375; 63, 387; 64, 390 ja 393; 82, 480) tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 22 lõiget 1 täiendatakse punktiga 25¹ järgmises sõnastuses: «25¹) valla või linna esindajate ja nende asendajate nimetamine kohaliku omavalitsuse üksuste liidu üldkoosolekule ja sealt tagasikutsumine»;
- 2) paragrahvi 45 lõike 5 teises lauses asendatakse sõnad «ja 24» sõnadega «24 ja 25¹»;
- 3) paragrahvi 62 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «3) moodustada kohaliku omavalitsuse üksuste liite ja muid ühendusi.»;
- 4) paragrahv 63 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 63. Kohaliku omavalitsuse üksuste liidud** Maakondliku ja üleriigilise kohaliku omavalitsuse üksuste liitude asutamine ja nende tegevus toimub kohaliku omavalitsuse üksuste liitude seaduses ettenähtud korras.»;
- 5) paragrahv 64 tunnistatakse kehtetuks;
- 6) paragrahvi 65 lõiget 3 täiendatakse pärast sõnu «valla või linna volikogul» sõnadega «ja kohaliku omavalitsuse üksuste liidul»;
- 7) paragrahvid 72 ja 72¹ tunnistatakse kehtetuks;
- 8) paragrahvi 72¹ täiendatakse pärast sõnu «kohalike omavalitsusüksuste liidud» sõnadega «ja nende ühendused».

§ 14. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 2003. aasta 1. jaanuaril, välja arvatud käesoleva seaduse § 13 punkt 8, mis jõustub seaduse Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval.

Riigikogu esimees Toomas SAVI